

העלון טעון גניזה
עלון מס' 845
שבת ראש השנה
שנת תשפ"ז

ע"ש הצדיק המלוב"ן רבי ינון חורי זצוק"ל, זי"ע"א

יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 1700-720-500

העלון מוקדש לעילוי נשמת

יוסף בן רבקה ז"ל
אולגה זימבול בת אמילי ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
יעקב קיקי בן יסמין ז"ל
כרמלה קונפטה בת רחל ז"ל
חנניה בן אורי ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל
אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

זמני שבת פרשת ראש השנה

ירושלים	פלג המנחה	הדלקת נרות	צאת שבת	רבינו תם
8.07	5.37	6.15	7.26	8.07
תל אביב	5.39	6.32	7.28	8.04
חיפה	5.38	6.22	7.27	8.04
באר שבע	5.38	6.32	7.27	8.04

הפטרה: "יהי איש אחד"

ההלכה השבועית

סדר ליל ראש השנה

א. מדליקים נרות לכבוד ראש השנה, וצריך לברך אקב"ו להדליק נר של יום טוב ואחר כך להדליק, ואפילו חל ראש השנה בשבת, יקדימו הברכה ואחר כך ההדלקה, שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן, והברכה היא אקב"ו להדליק נר של שבת ויום טוב. ויש נשים שנהגו לברך גם שהחיינו בשעת ההדלקה, אבל הנכון הוא שלא לברך שהחיינו בעת ההדלקה, אלא יכוונו לצאת ידי חובה בברכת שהחיינו כששומעות ברכת שהחיינו בשעת הקידוש.

ב. אם חל ראש השנה בשבת, מקדימים קבלת שבת, ואין אומרים פרק במה מדליקין ביום טוב שחל בשבת, כמו שכתב הרמ"א (סוף סי' ער). ואף על פי שבספר שיורי כנה"ג כתב שבמקומו נהגו לאומרו ביום טוב שחל בשבת, מכל מקום מנהגינו פה עה"ק ירושלים שלא לאומרו. וכמו שכתב בספר נהר מצרים (הל' שבת אות ד, עמוד יד, והל' ר"ה אות ט עמוד מב). וכ"כ הרב נתיבי עם (עמוד קכט). ואתי מנהג ומבטל מנהג.

ג. טוב שגם בראש השנה וביום הכיפורים לא ישמיע קולו לאחרים בתפלתו, אלא ישמיע רק לאזניו.

ד. מנהג יפה על פי המקובלים לומר בליל ראש השנה קודם קדיש בתרא לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה (תהלים כד), שהוא סגולה שלא תחסר פרנסתו ומזונותיו במשך כל ימות השנה. ואחר המזמור אומרים התפילה שעל הפרנסה.

חזון עובדיה

מטעמים לשולחן

להתנתק מסרובול הגוף ולהיות בעל ראש גדול

ה"שערי תשובה" (שער ראשון אות ג) אומר: "ולא יימצא איחור התשובה זולתי בעמי הארץ". כשאתה רואה אדם שאינו ממחר לחזור בתשובה, דע כי הוא שייך לעמי הארץ. הוא אפס מאופס, כלומניק. מי זוכה לגדול? מי שמזדרז לחזור. כך מתרומם אדם! ה"בן איש חי" אומר: לדוב יש גוף גדול וראש קטן. הוא רץ בכבדות, מסורבל, ואינו מצליח להשיג לעצמו דבש. כך הוא נותר רעב, ונאלץ למצוץ מציפורניו את מעט הדבש שהצליח להשיג. האריה, לעומתו, אינו בעל גוף גדול כל כך, אך יש לו ראש גדול, והוא מצליח לדאוג לעצמו היטב. אדם חכם שהוא בעל שאיפות גבוהות לצמוח ולגדול, הרי הוא כאריה בעל ראש גדול, אך השוטה מגדיל את חלק העולם הזה שלו, ונעשה בעל גוף גדול, בעוד ראשו נותר קטן. מכיוון שכך, הוא נעשה מסורבל, תקוע בתאוותיו, ואינו יכול לברוח מהן. הוא מנסה לטרוף טרף כלשהו בעולם, אך המלאכה קשה לו. בלית ברירה הוא נאלץ ללקק דבש מציפורניו, ולמעשה לטעום זבל, לכלוך והבל. כך נראה אדם שחי עולם הזה, ומה שהפך אותו לכך זוהי נהייתו אחר תאוות העולם הזה. מה מרה ואיומה היא אותה נפילה! הקב"ה צועק לאדם הראשון: "איכה" -- כיצד נפלת? הלא לפני החטא היית רואה מתחילת העולם ועד סופו, היית גבוה מכל העולם כולו, עד שהמלאכים טעו בך והחלו לומר לפניך שירה! באכילת ענב או תאנה תראה לאן נפלת - גובהך מועט למאה אמה, גורשת מגן עדן וסופך למיתה. צעקה זו לא מכוונת רק אל אדם הראשון, אלא לכל אחד מאיתנו, המוסר את עצמו לתאוותיו, ובמו ידיו ממית על עצמו אסון. המדרש (בראשית רבה י"ט, ט) מקביל בין אמירת "איכה" לאדם בגן עדן - לבין מגילת איכה: "מה אדם הראשון הכנסתיו לתוך גן עדן וציוותיו, ועבר על ציווי, ודנתי אותו בשילוחיו ובגירושיו, וקוננתי עליו איכה... אף בניו הכנסתים לארץ ישראל, וציוותים, ועברו על הציווי, דנתי אותם בשילוחיו ובגירושיו, וקוננתי עליהם "איכה ישבה בדד". גם עלינו מקונן הקב"ה, שמסרנו עצמנו בידי תאוותינו, ונעשינו מסורבלים בחטאינו. אלא שקריאת "איכה" - אומר המשגיח **רבי מאיר חדש** זצ"ל - אינה רק קריאת צער וייאוש, אלא גם קריאה שיש בה תקווה ונחמה. היא באה להורות לאדם: מחפשים אותך, מחכים שתשוב. הקב"ה יושב ומצפה לרגע שבו תרצה לשוב. מתבקש, אפוא, לתפוס כל יום מן הימים הללו, ולנצל כל דקה שנותרה. "דרשו ה' בהמצאו" - כעת הקב"ה קרוב, וזה הזמן לחפש ולבקש את קרבתו. כותב **הרמב"ם** (הלכות תשובה ב, ד): "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני ה'". מדוע עליו לצעוק? לפי דברינו העניין מבואר היטב: כאשר כואב - צועקים. מי שכואב לו שהוא התרחק מבורא העולם - צועק על כך. כשילד הולך ביער ולפתע מאבד את אביו, הוא מתחיל לצעוק בקולי קולות: "הצילו! אבא! איפה אתה? בוא להציל אותי!" עוד לא נולד האדם שצעק "הצילו" בשקט... ראש השנה הוא היום שבו אנו מכריזים על רצוננו לשנות את המהלך, להיות בני תורה, אנשים בעלי ראש גדול וגוף קטן, הטרודים כל הזמן בחיפוש אחר עוד חסד, עוד קדושה ועוד תורה, מבלי להתבוסס בתאוות העולם הזה וברפש שבו. כשהיה הרב דז'ימטרובסקי בחור צעיר לימים, ניגש אליו אחד מחבריו ושאל אותו אם הוא יודע מיהו ראש הממשלה. משך הרב **דז'ימטרובסקי** בכתפיו, והשיב: "לא". החבר התחיל לצחוק: "לא ידעתי שאתה כל כך מצומצם"... הרב דז'ימטרובסקי לא הגיב ללעג, ורק שאל: "מה הדין בתמורת בכורי? החבר נעץ בו מבט מבולבל. על מה הוא מדבר? מה זו תמורה? בקושי ידע מהו בכור... אמר לו הרב: "על שאיני יודע מיהו ראש הממשלה, לא אקבל שום עונש. אבל אתה - משנה מפורשת אינך יודע! כאשר תבוא לשמים יאמרו לך: במקום שראשך יהיה תפוס בראש ממשלה חילונית ופושע, שמעניין אותו רק כבוד, עדיף שתמלא את ראשך בדבר ה' ובמשנה! מה תאמר להם?...!" בשולי הסיפור רק נציין שאותו חבר, שהרגיש את עצמו בעל אופקים נרחבים, עובד כיום כמוכר פשוט ברחובה של עיר, ומתחנן שנכדו ייכנס ללמוד אצל הרב דז'ימטרובסקי, הזוכה בישיבה לכבוד מלכים...

ראש השנה הוא הזמן בו יכולים אנו להשקיע את מיטב כוחותינו בתפילות, בשאיפות גבוהות וברצון אמיתי לגדול!

שש באמרתך

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ל ובואצפ?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyinion.org או הכנסו ל- www.hasdeyinion.org או בואצפ: 050-9580500

"לתקן את נפשתינו"

שממצבו דחוק עד מאד ולכן אין דעתו פנויה לקחת אל תשומת לבו את צערכם. כדאי אפוא לדון כדי לזכות, למחול ולהמשיך הלאה 'לפנים משורת הדין'...אכן 'המשכנו הלאה' ונותרנו עם הרהיט בעל כרחנו, אך ברור היה לזוג שאינה מוחלת על כך. לא היתה מסוגלת להבין כיצד נוסר מצפוננו של ר' קלמן נקי, אם סיפק ללקוח סחורה הרחוקה מלהיות משביעת רצון. הזוהר התנהגותו של זה המוגדר כישר וירא! אמנם הרהיט היה זול וגם הצטיין בעמידות חזקה, אבל - תענה ללא הרף - עליו לפרסם בחנותו שתמורת המחיר הזול, עלול הלקוח לקבל רהיט במראה חיצוני זול ובלתי נאה. בהזדמנות מסוימת הגיע ר' קלמן לבנין מגורי, לרגל שמחה, ובאותה שעת זוג לא עצרה כח והעבירה לו בקשה נחרצת שיואיל בטובו להיכנס לדירתו ולראות במו עיניו את הרהיט שיצא מתחת ידו. ר' קלמן אכן נכנס ובא ואף הוא נדהם. אלא שגם במצב זה התנצל חרישית ואמר שלא יוכל לספק רהיט חדש כי הדבר יגרם לו הפסד כספי שאינו יכול לעמוד בו. מאידך גם לא יוכל להעביר את הרהיט לתיקון בידי הנגר הקבוע שלו - מאחר שלא הוא ביצע את העבודה. על כן שב וביקש שנשלים עם המצב ונתחשב בכך ששילמנו מחיר זול מאד תמורת הרהיט. מה עוד שהרהיט הינו במצב עמיד וחזק וטוב לשימוש. המלים הללו היו מוכרות ושוב עוררו התקוממות. למבוכתי היא השיבה לעומתו במספר משפטים כואבים - מהם השתמע שאינה מוחלת על כך, בהזכירה גם את יום כיפור הקרב ובא. בפוגשי את ר' קלמן בביהכ"נ, הביע חוסר נוחות ומורת רוח מן הדברים, אמר לי שאילו היה בידו - הרי הוא משקיע כמה מאות שקלים על חשבוננו ומסדיר את החלפת הרהיט, ומה יעשה ואינו מסוגל לכך. ביקשני שנואיל למחול לו על עגמת הנפש. ככל שהזדהיתי עם כאבה, ריחמתי גם עליו בראותי את הצער השפוף על פניו; מה עוד ששמעתי עליו טובות והבנתי שמצבו אינו קל. אמרתי לו אפוא באופן הברור ביותר שבע"ה הענין יהיה מחול לו ויכול לראותו כלא היה. איני יודע אם יש כאן עוול כספי-ברם אם כן, הוא ימחל לחלוטין, אעשה את כל שבידי להרגיע את זוג. ספרתי לה אכן על השיחה עם ר' קלמן והיא הבינה שבליט ברירה תיאלץ להשלים עם המציאות ולהבין שיש מחיר לרכישה זולה-אך על אף זאת, עוד אכל בה הכאב זמן רב. חלפו כמה וכמה שנים, במהלכן נתברך בבית בנים ובנות. השגרה המבורכת בברכה שמים - עשתה את שלה והדחיקה את כל אותה פרשיה אל תא עמוק ועלום בחדרי הלב. לפני שנים אחדות החלטנו לסגור את המרפסת הפתוחה במין תריסולים, להופכה כך לחדר זוטא ולבצע בה הכנה לבניית סוכה. ביררנו אחר בעלי מלאכה טובים בסביבתנו במהלך השנים - מאז פרשת ר' קלמן - ביצענו כמה וכמה רכישות, כמנהג בתים בישראל, וב"ה כולן עלו יפה. קיווינו למצוא גם עכשיו בעל מלאכה הגון שמחיריו נוחים. באותם ימים ניגש אלי אחד מתושבי השכונה בקובלנה: "אתה היחיד שלא ביצע אצלי הזמנת תריסים. בתקופה זו אני עורך עבודות לרבים מבני השכונה, ומדוע שלא תצטרף לקבוצה הרחבה של הלקוחות המרוצים שלי?" אמרתי לו שאכן בתקופה זו אני עומד לבצע הזמנת עבודה לסגירת המרפסת והנני מעוניין לשמוע על כך. הלה הציע עבודה טובה וסחורה משובחת במחירים מוזלים עד כדי גיחוך. תלה את ההזלה המרובה בכך שההזמנה נעשית במרוכז, כך שהחומרים עולים לו בחצי מחיר.

המשך בשבוע הבא

כבר חלף עשור מתחילת אותה השתלשלות עניינים שחווינו, בסופה נדהמנו על נוכח השגחה פרטית מופלאה. שנים נארגו על שנים, מקרה אל מקרה, עד שתם המאורע. אמנם תם - אך לא נשלם; מסריו עוד מהדהדים עמקות בלבנו. נחשבנו אז לזוג צעיר, בהגיענו להשתקע בשעה טובה ומוצלחת בדירתנו החדשה. פנינו לרהט אותה כמידת הצורך המינימלי והגענו על חנותו של ר' קלמן שעסק באספקת ריהוט זול וחדש על פי הזמנה - לרכוש רהיט גדול דרכו. ביום המיועד הופיע הרהיט בביתנו ופועלי נגרות החלו להעמידו על כנו. כבר בתוך כדי בניה הבחינה זוג כי משהו אינו כשורה; ההזמנה דוברת על צבע פורמייקה מסוג מסוים - התואם ריהוט נוסף הקיים באותו חדר - ולשם כך אף הבאנו דוגמה שתעמוד מול עיני הנגר, והנה בפועל הובאה פורמייקה אחרת. אילו היה העניין מסתיים בזה, יתכן שהייתה מבליגה - אך העיוותים נגלו לעין בזה אחר זה; משל החליט הנגר ליצור רהיט שיזעק בקול שהוא נקנה במחיר זול במיוחד... הגימורים היו בלתי נאים, החיבורים לא היו מדויקים, בכל מקום שהשתמשו בדבק כדי לאחות את חלקיו - נותר הדבק שפוף ומוכתם על החלקים הנקיים. אני שהייתי בכולל בשעה שהובא הארון-זוג' החליטה לבצע בעצמה את שיחת הטלפון הנזעמת אל ר' קלמן, שיחה ראשונה בשרשרת של שיחות כאלה. "מה אעשה?", התנצל, "אני מתעסק רק בנושה הזמנות. את עבודת הנגרות מבצע נגר ערבי שאני עובד איתו. כנראה מרוב עומס העביר את העבודה לידיים ערביות בלתי מקצועיות - בלי ידיעתי. על סמך הניסיון שלי מן העבר, איני רואה כל דרך לתיקון הדבר". זוג' התרעמה קשות: "מה פשר הדיבורים הללו? איני מכירה לא את הערבי ולא את חברו. הזמנתי רהיט אצלכם - ר' קלמן - ואליכם מופנית דרישתי הנחרצת להחליפו מיידית או לבוא לתקנו. זאת מחובת ההגיונות המינימלית". ר' קלמן נותר בשלו והיא החליטה כי לא תנוח ולא תשקוט עד שתצא מן העניין וידה על העליונה. נתפסה לרוגזה יתירה והתקוממה מול חוסר ההתחשבות. בשווי מן הכולל, מצאתיה בסערת מאבק שלא היתה לרוחי כלל וכלל: "ומה בכך?", טענתי לתומי, "העיקר שניתן להשתמש ברהיט. עיקומים בגימורים, גוונים בלתי תואמים-אלה טפלות שאינן מפריעות יתר על המידה, אפשר להתרגל אליהן בדיעבד...". אלא שמהר מאד הבנתי כי יש בבית מושגים חשובים בעיניה - מעבר למה שאני מסוגל להבין. ההורים שמעו את הדברים בצער וצדדו אמנם לומר שמהו כאן נראה כבלתי הגון. אלה שכאשר חלפו מספר שבועות ור' קלמן שב ואמר שאין בידו לפתור את העניין לשביעות רצוננו - החליטו ההורים משני הצדדים לשלם לו את חלקו ולסיים את העניין הכספי מבחינתם. כי על אף שההורים אינם אמידים בנכסי חומר, אך עשירי רוח המה ומטבעם היה נוח להם לשלם לר' קלמן את העלות הנמוכה של הרהיט ולא להותיר על עצמם תביעה כספית, אף אם יתכן שאינה צודקת. באותם ימים ניסה אביה לרכך את עמדתה וסיפר לנו שר' קלמן זה לא עסק מעודו בענף הריהוט והנגרות כי אם בעניינים אחרים לגמרי. אלה שבהיותו משיא את ילדיו, השתרג על צווארו עול חובות מעיק בעתיו נאלץ לשלוח ידו בארגון ריהוט זול, אף אם אינו בקי בכך יתר על המידה. שח על היכרותו הקרובה עם ר' קלמן, הידוע לו מקדמת דנא כיהודי ישר ויראה שמים. "לולי נוכחתי לראות במו עיני", אמר חותני, "לא הייתי מאמין שר' קלמן יניח שתצא מתחת ידו תרעומות כלשהי. אם כאלה הם פני הדברים, כנראה

שו"ת הלכתית מאת הפוסק הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

שאלה: מה הדין במי ששכח לומר יעלה ויבוא בסעודת ראש השנה? **תשובה:** בליל ראש השנה, חוזר, אך ביום של ראש השנה, אינו חוזר. טעם החילוק: משום שיש הסוברים שמותר לצום בר"ה ביום ולכן אינו חוזר, אבל בליל ר"ה שלכו"ע אסור לצום, אם שכח יעלה ויבוא - חוזר. מקור: שו"ע סימן קפח סעיף ו, סימן תקצז סעיף ב, ומשנ"ב ס"ק ה. אזמרה לשמן 218.

שאלה: מתי אוכלים את ה'סימנים' בראש השנה? **תשובה:** א. יש שנוהגים לאוכלם אחרי הקידוש קודם הסעודה. ב. יש שנוהגים לאוכלם לאחר נטילת ידיים ואכילת פת. ג. מי שאין בידו מנהג, עדיף שיאכלם לאחר הנטילה ואכילת פת. מקור: שו"ע סימן תקפג. אזמרה לשמן 218.

הערות והארות על הלכות אלו ניתן לשלוח למייל: 6191265@GMAIL.COM

היה שותף בהפצת העלון

בתרומה של 101 ₪ אתה מזכה אלפי משפחות מדי שבוע לתרומות: באשראי 1700-720-500 / בבנק הדואר חשב' 3640582

אנשים רבים המתנינו בפתח חדרו של רבי יצחק מאיר אלטר זע"א, בעל ה"חידושי הרי"ם" מגור, כדי להיכנס אל הקודש פנימה. שמשו של הרב פיקח על הסדר, אך אדם אחד התעקש להיכנס לפני תורו. כששמע ממנו השמש לעקוף את התור, סטר לו האיש על פניו. שמע הרבי את אשר קרה, וכשנכנס האיש המכה הבין הרבי שהוא האיש אשר סטר לשמשו. בכה האיש וסיפר לרבי כי הוא חשוך בנים, ובא אל הרבי שיברכו. אמר לו הרבי: "איני מקבל אותך עד שתבקש מחילה מהשמש". יצא האיש אל השמש וביקש את מחילתו, לקחו השמש אל הרבי ואמר: "רבינו, מוכן אני למחול לאיש בתנאי שהרב יברכו בישועה". נענה הרב, ברכו, ולתקופת השנה ברכת הרב התקיימה... מה גרם לאיש לזכות בכך? יתכן מאד שברכת הרב, גדולתו ותורתו. אולם הדבר שחתם שהישועה תגיע עוד בשנה הראשונה, הייתה כוח הווייתו והסליחה של השמש. לוותר ולסלוח על פגיעה, העלבה והלבנת פנים שחווית אין זו משימה פשוטה כלל, לעיתים בקשת הסליחה לא תוכל להחזיר את הגלגל לאחור, הנזק כבר נעשה והתיקון קשה שבעתים. פעמים רבות עומדים אנו מול בורא עולם ומבקשים סליחה, רוצים לתקן את מעשינו, לפתוח דף חדש, לנקות את העבר כלא היה ולהתחיל להיות טובים יותר. ואז, כמעשה שטן, נופלים אנו באותה השטות, באותה התאוה, ניגשים אל הקודש ומבקשים שוב... סליחה. כמה פעמים פגענו בבורא עולם מאחרי הגב בדיוק בזמן שקיבלנו את המחילה? אמנם אין בנו את יכולת הסליחה של הבורא שברגע אחד פותח לנו דף חדש ונקי, מטשטש את העבר ונותן סיוע לעתיד, אך יכולים אנו לנסות יותר, למחוק מעט מכבודנו ולסלוח, לוותר ולהתקדם הלאה. אם זכית לסלוח לאחר בלב שלם ולוותר על כבודך, מובטח לך שברכותיך, תפילותיך תתקבלנה, ישועות רבות המועילות לך ינוחו על ראשך, תהיה מבורך ותזכה לברך אחרים.

רונן קרית

פדיון כפרות ב"חסדי ינון"

פדיון כפרות הינו
36 ש"ח לשם
למסירת שמות חייגו עכשיו

חסדי ינון
מזנקים באהבה

www.hasdeyinon.org ☎ 050-9580500 📞 1700-720-500

פדיון נפש מיוחד ליום הניפורים "נחסי ינון"

להיכתב ולהחתם, לשנה טובה מלאה בנשורות טובות

למסירת שמות

☎ 1700-720-500 📞 050-9580500

www.hasdeyinon.org ☎

ביאור נפלא בלשון צחה וקלה בהוצאה ברורה ומאירת עיניים, ואף דברים עמוקים מבוארים בו בפשטות ובבהירות (הרה"ג עמרם פריד שליט"א)

זו הפעם הראשונה בהסטוריה שהפך ספר יקר זה של **רבינו בחיי זע"א** להיות מונגש לכל בר בי רב דחד יומא (הרה"ג יצחק ברדא שליט"א)

או באתר: www.hasdeyinon.org

חדש!
במהדורת כיס באותיות מאירות עיניים

לרכישה ב"חסדי ינון":
1700-720-500

הפרשה המצויירת

// מתוך מדור "מטעמים לשולחן" //

אכן הוא מצליח להטביח ולבאז אמצא היטב... וכך גם אדם חכם כגון שאיפה וראש גדול...	האריה אומרת אינו כגון גדול, אך ראש גדול	כך הוא נותר רחב ונאלץ לנצח מצפורניו את מלך הדבש שהשיג	הכן אש חי אומר- ארוב י גוף גדול וראש קטן. הוא רץ כסירכוול ולא מצליח להשיג דבש.
--	--	--	---